

Bilaga 2 till kommunfullmäktiges protokoll 2004-09-20 § 5

Svar på interpellation 2003:100 av Berthold Gustavsson (m) om sprututbytesprogram i Stockholm.

Berthold Gustavsson (m) har ställt ett antal frågor till mig om sprututbytesprogram i Stockholm.

Berthold Gustavssons interpellation belyser på ett tydligt sätt skillnaden mellan en restriktiv och en repressiv syn på narkotikafrågan. Jag har inte i något sammanhang framfört några tveksamheter avseende det riktiga i en restriktiv hållning i narkotikafrågan. Jag står helt och fullt bakom målen om ett narkotikafritt samhälle. Jag har däremot dragit slutsatser av den statistik man kan tillgå som visar på en mycket stor överdödlighet hos injektionsmissbrukare i olika smittsjukdomar, bland dem HIV och hepatit. Narkotikaproblemet är naturligtvis den grundläggande frågan, men vi har samtidigt ansvaret att agera mot den mycket allvarliga hälsosituationen hos denna grupp. Jag tolkar interpellantens första fråga om vilket som är det största problemet, narkotika eller HIV, som att interpellanten anser att samhället endast ska rikta in sig på narkotika eftersom detta är den stora frågan. Detta ger uttryck för en människosyn som jag inte delar. Detta leder till att vi lämnar en mycket utsatt grupp i sticket genom att inte anstränga oss till det yttersta för att ge dem bästa tänkbara vård.

Jag är förvånad över att moderaterna inte ser att en ”frisk” missbrukare har bättre förutsättningar att vara motiverad till vård än en HIV- eller hepatitsmittad. Att vetenskapligt bevisa att sprututbytesprogrammet i Malmö/Lund har en HIV-preventiv effekt har visat sig svårt eftersom det statistiska underlaget är för litet. Flera undersökningar har dock visat att de tunga missbrukarnas kontakter med hälso- och sjukvården är betydligt högre i Malmö än motsvarande missbrukare i Stockholm.

Interpellanten efterfrågar ett antal konkreta statistiska uppgifter. År 2000 registrerades 353 narkotikarelaterade dödsfall i Sverige. Antalet personer som smittats med HIV via intravenöst missbruk har under de senaste åren legat kring 30 personer årligen. År 2003 anmäldes 27 IV-missbrukare med HIV-infektion. De flesta missbrukarna har smittats i Sverige. Av de 17 personer som under år 2003 uppger att de smittats i Sverige var 16 anmälda från Stockholm. Andelen återlämnade sprutor i försöksverksamheterna i Malmö/Lund var 1999 ca 97%.

Inte i någon undersökning har man funnit att sprututbytesverksamhet leder till att narkotikakonsumtionen ökar till följd av sprututbyte, eller att nyrekryteringen av intravenösa missbrukare ökar.

Folkhälsoinstitutet är som enda nationella myndighet negativ till sprututbyte, baserat på att en minskad smittspridning inte kan bevisas vetenskapligt. SiS är, liksom bland andra Rikspolisstyrelsen, Socialstyrelsen och Brå positivt inställda.

Sprututbyte är inte avsett som en lösning på narkotikaproblemet, utan som en smittskyddsåtgärd avsedd för de allra tyngsta missbrukarna. Väl uppbyggda kontakter mellan dessa missbrukare och sjukvård och socialtjänst är förutsättningen för att verksamheten ska fylla sitt syfte. Det är detta jag avser med att en väl fungerande vårdkedja är ett krav för att jag ska acceptera sprututbyte. I Stockholm tillhandahåller landstinget avgiftningsplatser och socialtjänsten har platser på behandlingshem eller i öppenvård. Grundförutsättningarna för att ett sprututbytesprogram ska kunna inledas finns därmed. Däremot måste samarbetet utvecklas betydligt för att programmet också ska bli verklighet.

Stockholm den 10 mars 2004

Margareta Olofsson (v)
socialborgarråd